

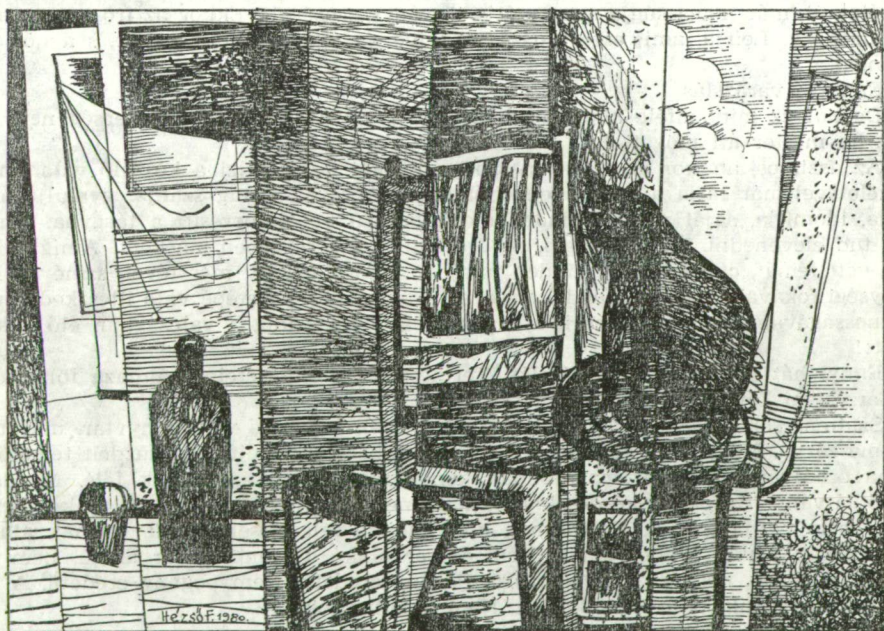
ttani. A géphasználat fejében Édesanyánk a gyommagot kérte, amit szívesen ott is hagytak. Ezt megölette s ebből kapott a Pörge az ivóvizére egy jó mérővel. Tejét valóban olyan nyugodtan adta le, hogy a legtöbbször én, a 11 éves kislány fejtem meg percek alatt.

Az *Éhség*, a legsikerültebbnek ítélt költemény a mi búzánk cséplésével kapcsolatos. Ihletője édesanyánk volt. Mint említettem is, Attila kiment édesanyámmal a szérúre, segíteni a felrakásban. Zsákolni. Édesanyánk este mély részvétellel mondta nekünk: „Jaj, gyerekek, de nagy a szegénység! Láttam egy embert a gépnél délben, savanyú uborkát evett kenyérrel. Ilyen nehéz munkában csak uborkát! Istenem! Istenem!” — és még sokáig elszomorkodott rajta. Ennek nyomán született ez a klasszikus darab. De ez a darab mutatja, hogy Attila már a helyén volt: hivatása magaslatán: a *népért küzdő poéta*. Ő az egész munkástársadalom nyomorát látta ebben a képben. Ezért tünteti úgy föl, mintha *mindenki uborkát ebédelne*.

„Kenyer s uborka az *ebédjük* mára.”

Szó sincs róla. Nem üzemi konyhán étkeztek, hogy mind egyformát kapott volna. Cséplés idején, déltájban, mindenfelől sietett az asszony nép szép fehér ruhába kötött ételhordóval, amiben nem uborka, hanem a legtöbbször csirkepaprikás és hasonló jó párolgott. Éppen azért volt olyan kirívó ez a szegény uborkaevő. Maga a költemény mégis reális festmény. Konceptiójában meglátszik, hogy József Attila „tudatos jövőbe lát, s megszerkeszti... magában a harmóniát”.

Elindul Kiszomborról a *költői szent hegyre*, s majd kíséri „két szülője szemmel: a szellem és a szerelem”.

HÉZSÓ FERENC ILLUSZTRÁCIÓJA
JÓZSEF ATTILA „MONDD, MIT ÉRLEL” CIMŰ VERSÉHEZ